

апарату людини. Відбувається збільшення резонаторних порожнин і язика, активного росту гортані в період статевого дозрівання. Виділяють три стадії мутації: початкову, основну й завершальну. На початковій стадії організм готується до перебудови, тому в дитини може злегка почервоніти гортань. Помітні голосові порушення, переривання, хриплість, подразнення в горлі, кашель. Основна стадія – це активна мутація, спостерігається помітний набряк слизової оболонки гортані й запалення голосових зв'язок. На завершальній стадії звучання остаточно набуває характеристик голосу дорослої людини, тембр збагачується, сила голосу наростає.

Літ.: Логопедія : підручник. 3-тє вид., перероб. та доповн. / за ред. М. К. Шеремет. – К.: Видавничий дім «Слово», 2018. 856 с.

Зоряна Мартинюк

МУТИЗМ (від гр. *mutus* – німий) – специфічна німота при збереженості здатності говорити та розуміти звернене мовлення; тимчасове призупинення мовленнєвого спілкування у вигляді демонстративної невротичної реакції внаслідок сильного переляку або психічної травми.

Ослаблені кіркові клітини головного мозку, внаслідок дії надмірних подразників, викликають специфічну реакцію у вигляді гальмування мовленнєво-ру-

хового аналізатора, що й зумовлює М. (найчастіше пасивний протест у відповідь на конфлікт, розлуку тощо). М. часто виникає у нерішучих, сором'язливих дітей, при деяких психічних захворюваннях (депресивний, істеричний М.), при аутизмі, у осіб із затримкою психічного розвитку та заїканням (див. Заїкання, Затримка психічного розвитку, Логофобія, Ранній дитячий аутизм).

Вибірковий (елективний) М. – німота в одних ситуаціях (заклад дошкільної чи загальної середньої освіти), а вільне мовлення – в ін. (у домашніх умовах, на вулиці). В. М. порушує соціальну адаптацію дитини.

Тотальний М. виникає внаслідок афективно-шокової реакції та супроводжується абсолютним мовчанням, незважаючи на обставини і можливість встановлювати невербальний контакт (зоровий, знаковий, графічний, дактильний, тактильний тощо). Т. М. буває короткочасним чи довготривалим (упродовж кількох років).

При М. обов'язковий нагляд невролога. Профілактичним оздоровчим засобом є загартування дитячого організму, психосоціальними – виховання самостійності, впевненості, комунікабельності, дозування психоемоційного та навчального навантаження.

Літ.: Carr A. The Handbook of Child and Adolescent Clinical Psychology: A Contextual Approach. 2-nd Edition

Юлія Рібцун